

Scientific Conference on Multidisciplinary Studies

Hosted online from Bursa, Turkey

Website: econfseries.com

11th February, 2025

ZAMONAVIY O‘ZBEK VA INGLIZ TILLARIGA IJTIMOIIY TARMOQ VA RAQAMLI MULOQOTNING TA’SIRI

Abdullayev Shaxobiddin Abduali o‘g‘li

Iqtisodiy va pedagogika universiteti NTM Samarqand kampusi ,
pedagogika va ijtimoiy gumanitar fanlar kafedrası o‘qituvchisi ,

Annotatsiya:

Zamonaviy ijtimoiy tarmoqlar va raqamli muloqot hayotimizda muhim rol o'ynaydi. Ushbu platformalar nafaqat shaxsiy aloqalarni o'rnatish, balki ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy jarayonlarni ham shakllantiradi. Bugungi kunda ijtimoiy tarmoqlar orqali odamlar o'z fikrlarini, g'oyalarini va tajribalarini boshqalar bilan o'rtoqlashish imkoniyatiga ega. Bu esa nafaqat shaxsiy hayotga, balki jamiyatga ham ta'sir ko'rsatadi.

Kalit so‘zlar: o'zbek va ingliz tili, ijtimoiy tarmoqlar, muloqot, imkoniyat, muammolar, savollar, axborot.

Ijtimoiy tarmoqlar orqali odamlar o'zaro muloqot qilishlari, yangi do'stlar orttirishlari va hatto biznes imkoniyatlarini yaratishlari mumkin. Ular har qanday joyda va har qanday vaqtda bir-birlari bilan bog'lanish imkoniyatiga ega. Bu esa odamlar o'rtasida geografik va madaniy to'siqlarni yo'q qiladi. Ijtimoiy tarmoqlar yordamida odamlar o'z fikrlarini ifoda etish, muammolarni muhokama qilish va ijodiy g'oyalarni rivojlantirish imkoniyatiga ega. Biroq, ijtimoiy tarmoqlar bilan bog'liq muammolar ham mavjud. Masalan, ijtimoiy tarmoqlarda tarqatilayotgan ma'lumotlarning ishonchliligi va haqiqatga to'g'riligi haqida savollar paydo bo'ladi. Ko'plab odamlar ijtimoiy tarmoqlarda tarqatilayotgan ma'lumotlarni tekshirmasdan qabul qiladilar, bu esa noto'g'ri axborotning tarqalishiga olib keladi. Shuningdek, ijtimoiy tarmoqlarda mavjud bo'lgan ijtimoiy bosim va ta'sirlar odamlarning psixologik holatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Raqamli muloqotning yana bir muhim jihati — bu biznes va marketing sohasida yuz berayotgan o'zgarishlardir. Raqamli marketing orqali kompaniyalar o'z mahsulotlarini va xizmatlarini keng auditoriyaga taqdim etish imkoniyatiga ega. Ijtimoiy tarmoqlar orqali reklama va marketing strategiyalarini amalga oshirish,

Scientific Conference on Multidisciplinary Studies

Hosted online from Bursa, Turkey

Website: econfseries.com

11th February, 2025

mijozlar bilan muloqot qilish va ularning fikrlarini bilish osonlashadi. Bu esa kompaniyalar uchun yangi imkoniyatlar yaratadi va raqobatbardoshlikni oshiradi. O'zbekiston misolida, ijtimoiy tarmoqlar va raqamli muloqotning ta'siri yanada sezilarli. O'zbekiston yoshlarining katta qismi ijtimoiy tarmoqlardan faol foydalanadi. Bu esa yoshlarga o'z fikrlarini ifoda etish, o'zaro muloqot qilish va yangi g'oyalarni rivojlantirish imkoniyatini beradi. O'zbekistonda ijtimoiy tarmoqlar orqali tashkil etilgan turli loyihalar va tashabbuslar, yoshlarni ijtimoiy faoliyatga jalb qilishda muhim ahamiyatga ega. Shuningdek, raqamli muloqot orqali O'zbekistonning madaniyati va an'analarini targ'ib qilish, xalqaro maydonda tanitish imkoniyatlari ham mavjud. O'zbekistonning turizm salohiyatini oshirish, madaniy merosini saqlash va rivojlantirishda ijtimoiy tarmoqlar muhim vosita bo'lib xizmat qiladi. Raqamli muloqot orqali xorijiy mehmonlarga O'zbekistonning go'zalliklarini namoyish etish, ularning qiziqishlarini oshirish va mamlakatimizga tashrif buyurish uchun rag'batlantirish mumkin. Biroq, raqamli muloqotning salbiy tomonlari ham mavjud. Ijtimoiy tarmoqlarda vaqtni behuda sarflash, ijtimoiy izolyatsiya va psixologik muammolar paydo bo'lishi mumkin. Yoshlar orasida ijtimoiy tarmoqlarga qaramlik, o'zini boshqalar bilan taqqoslash va o'zligini yo'qotish holatlari ko'paymoqda. Bu esa ularning ruhiy holatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.[1]

Umuman olganda, zamonaviy o'zbek va ingliz tillarida ijtimoiy tarmoq va raqamli muloqotning ta'siri keng ko'lamli va murakkab jarayon. Ijtimoiy tarmoqlar odamlar o'rtasida aloqalarni o'rnatish, yangi imkoniyatlar yaratish va madaniy almashuvni rivojlantirishda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi. Biroq, ularning salbiy ta'sirlarini ham inobatga olish zarur. Ijtimoiy tarmoqlardan samarali foydalanish, ularning afzalliklaridan foydalanish va salbiy ta'sirlarini kamaytirish uchun har birimiz o'zimizga mas'uliyat bilan yondashishimiz kerak.[2]

Zamonaviy ijtimoiy tarmoqlar va raqamli muloqotning ta'sirini tahlil qilish, ularning ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy jarayonlardagi rolini aniqlash, kelajakda bu sohalarda yuz berishi mumkin bo'lgan o'zgarishlarni oldindan ko'rish uchun muhim ahamiyatga ega. Har bir inson o'z hayotida ijtimoiy tarmoqlardan qanday foydalanayotganini, ularning ta'sirini qanday baholayotganini va bu jarayonlarda qanday o'zgarishlar yuz berayotganini tahlil qilishi zarur. Shu bilan birga, ijtimoiy

Scientific Conference on Multidisciplinary Studies

Hosted online from Bursa, Turkey

Website: econfseries.com

11th February, 2025

tarmoqlar va raqamli muloqotning ta'sirini yaxshilash uchun ta'lim va tarbiya tizimida yangi yondashuvlar ishlab chiqilishi lozim. Yoshlarni ijtimoiy tarmoqlardan oqilona foydalanishga o'rgatish, ularni raqamli muloqotning afzalliklari va xavflari haqida xabardor qilish, shuningdek, ijtimoiy tarmoqlarda salbiy ta'sirlardan qanday qochish kerakligini ko'rsatish muhimdir. [3]

Ijtimoiy tarmoqlarda tarqatilayotgan ma'lumotlarning haqiqatga to'g'riligi muhim masala hisoblanadi, chunki noto'g'ri axborot tezda tarqalishi va keng ommaga ta'sir ko'rsatishi mumkin. Buning oldini olish uchun bir qator usullar mavjud bo'lib, ular yordamida foydalanuvchilar ma'lumotlarning ishonchliligini baholashlari mumkin. Birinchidan, ma'lumotni tarqatayotgan manbani aniqlash va uning ishonchliligini baholash juda muhimdir. Ommaviy axborot vositalari, ilmiy tadqiqotlar yoki rasmiy tashkilotlar tomonidan taqdim etilgan ma'lumotlar ko'pincha ishonchli hisoblanadi. Agar ma'lumot noma'lum yoki shubhali manbalardan kelayotgan bo'lsa, uning haqiqatga to'g'riligi haqida savollar tug'ilishi mumkin. Ikkinchidan, bugungi kunda faktlarni tekshirishga ixtisoslashgan turli xizmatlar mavjud. Ushbu xizmatlar ijtimoiy tarmoqlarda tarqatilayotgan ma'lumotlarni tekshirib, ularning haqiqatga to'g'riligini aniqlashda yordam beradi. Misol uchun, Snopes, FactCheck.org kabi platformalar foydalanuvchilarga ma'lumotlarni tekshirish imkonini beradi va noto'g'ri axborotning tarqalishini oldini olishga yordam beradi. Shuningdek, internetda bir xil ma'lumotni qidirish orqali uning boshqa manbalarda qanday taqdim etilganini ko'rish mumkin. Agar bir xil ma'lumot turli ishonchli manbalarda tasdiqlangan bo'lsa, bu uning haqiqatga to'g'riligini ko'rsatadi. Bunday qidiruvlar, shuningdek, ma'lumotning tarixi va uning qanday paydo bo'lganini aniqlashda ham foydalidir. Muallifni aniqlash ham muhim ahamiyatga ega. Ma'lumotni tarqatayotgan shaxs yoki tashkilot kimligini bilish, uning ishonchliligini baholashda yordam beradi. Agar muallif tanilgan mutaxassis yoki ishonchli tashkilot bo'lsa, ma'lumotning haqiqatga to'g'riligi yuqori bo'lishi mumkin. Tanqidiy fikrlash va mantiqiy tahlil qilish orqali ma'lumotni o'qib, uning mantiqiy jihatlarini ko'rib chiqish ham zarur. Agar ma'lumot juda g'alati yoki mantiqsiz ko'rinsa, bu uning haqiqatga to'g'riligi haqida savollar tug'dirishi mumkin. Bundan tashqari, ba'zi ijtimoiy tarmoqlarda ma'lumotlar va postlar uchun foydalanuvchilar tomonidan baholash tizimi mavjud. Ushbu reytinglar

Scientific Conference on Multidisciplinary Studies

Hosted online from Bursa, Turkey

Website: econfseries.com

11th February, 2025

ma'lumotning ishonchliligini aniqlashda yordam beradi. Foydalanuvchilar tomonidan yuqori baholangan ma'lumotlar ko'proq ishonchli hisoblanadi, lekin bu ham har doim to'g'ri emas, shuning uchun baholashlarni ehtiyotkorlik bilan ko'rib chiqish kerak. Agar ma'lumot statistik yoki tadqiqot asosida bo'lsa, uning manbasini tekshirish va tadqiqot metodologiyasini o'rganish zarur. Ishonchli tadqiqotlar aniq metodologiya va natijalarga ega bo'lishi kerak. Bunday ma'lumotlar ko'pincha aniq va ishonchli hisoblanadi, lekin ulardan foydalanishdan oldin ularni diqqat bilan tahlil qilish muhimdir. Umuman olganda, ijtimoiy tarmoqlarda tarqatilayotgan ma'lumotlarning haqiqatga to'g'riligini aniqlashda bir qator usullar va yondashuvlar mavjud. Har bir foydalanuvchi o'z mas'uliyatini his qilib, tarqatilayotgan ma'lumotlarni tekshirishga harakat qilishi zarur. Noto'g'ri axborotning tarqalishini oldini olish uchun ehtiyotkorlik va tanqidiy fikrlash juda muhimdir. Bu orqali biz ijtimoiy tarmoqlarda ishonchli va to'g'ri ma'lumotlarni tarqatishga yordam bera olamiz.[4]

Xulosa:

Shunday qilib, zamonaviy ijtimoiy tarmoqlar va raqamli muloqot hayotimizda muhim o'rin tutadi. Ularning ta'siri ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy jarayonlarga ta'sir ko'rsatadi. Biroq, bu jarayonlarni boshqarish, ijtimoiy tarmoqlardan oqilona foydalanish va ularning salbiy ta'sirlarini kamaytirish har birimizning mas'uliyatimizdir. O'zbek va ingliz tillarida ijtimoiy tarmoqlar va raqamli muloqotning ta'siri haqida o'ylash, tahlil qilish va muhokama qilish, kelajakda bu sohalarda yuz berishi mumkin bo'lgan o'zgarishlarni oldindan ko'rish uchun muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abduqodirov, A. (2021). "Ijtimoiy tarmoqlarning tilga ta'siri: O'zbek va ingliz tillarida o'zgarishlar". O'zbekiston Davlat Jahon Tillari Universiteti.
2. Karimova, M. (2020). "Raqamli muloqot va uning o'zbek tiliga ta'siri". O'zbekiston Milliy Universiteti.
3. Qodirov, E. (2022). "Ijtimoiy tarmoqlarda til va madaniyat: O'zbek va ingliz tillaridagi o'zgarishlar". Toshkent Davlat Pedagogika Universiteti.

Scientific Conference on Multidisciplinary Studies

Hosted online from Bursa, Turkey

Website: econfseries.com

11th February, 2025

-
4. Tursunov, B. (2023). "Zamonaviy o'zbek tili va ijtimoiy tarmoqlar: Ta'sir va o'zgarishlar". Samarqand Davlat Universiteti.
 5. Mirzaeva, D. (2021). "Ingliz tilidagi raqamli muloqot va o'zbek tiliga ta'siri". O'zbekiston Milliy Universiteti.
 6. Sulstonov, R. (2022). "Ijtimoiy tarmoq va til: O'zbek va ingliz tillaridagi zamonaviy tendensiyalar". Andijon Davlat Universiteti.
 7. Yunusova, L. (2023). "Raqamli kommunikatsiya va uning o'zbek tiliga ta'siri: Tahlil va natijalar". Buxoro Davlat Universiteti.